

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Konkluzje Rady zalecające wprowadzenie europejskiej sygnatury orzecznictwa (European Case Law Identifier — ECLI) oraz minimalnego zestawu znormalizowanych metadanych orzecznictwa

(2011/C 127/01)

I. WPROWADZENIE

1. Artykuł 67 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej mówi o tworzeniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości z poszanowaniem praw podstawowych oraz różnych systemów i tradycji prawnych państw członkowskich.
2. W wieloletnim planie działania na lata 2009–2013 dotyczącym europejskiej e-sprawiedliwości Rada Unii Europejskiej podkreśliła, jak ważne są dostęp do orzecznictwa krajowego, standaryzacja oraz zdecentralizowana struktura techniczna ⁽¹⁾.
3. W swojej rezolucji z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie roli sędziego krajowego w europejskim systemie wymiaru sprawiedliwości ⁽²⁾ Parlament Europejski podkreślił, że aby sędzia krajowy mógł wywiązać się ze swojej roli w europejskim porządku prawnym, potrzebuje transgranicznego dostępu do orzecznictwa innych państw.

II. DIAGNOZA POTRZEB

4. Aby w europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości mogła toczyć się współpraca sądowa, konieczna jest nie tylko znajomość prawa europejskiego, ale przede wszystkim wiedza o systemach prawnych innych państw członkowskich.
5. Informacje o unijnym systemie prawnym i systemach prawnych państw członkowskich ma rozpropagować europejski portal „e-Sprawiedliwość”, który powinien okazać się użyteczny dla obywateli, prawników praktyków i organów państw członkowskich.
6. Wiedzy o treści i stosowaniu unijnego prawa nie można czerpać wyłącznie z unijnych źródeł prawnych –

uwzględnić należy też orzecznictwo sądów krajowych: zarówno decyzje o wystosowaniu pytania prejudycjalnego, jak i decyzje powzięte po otrzymaniu odpowiedzi, a także decyzje w sprawie stosowania prawa unijnego jako takiego.

7. Dzięki finansowemu wsparciu czy nawet bezpośredniemu zaangażowaniu Unii Europejskiej powstały w ostatnich latach narzędzia służące wymienionym celom, takie jak metawyszukiwarka Sieci Prezesów Sądów Najwyższych Unii Europejskiej ⁽³⁾, bazy Dec.Nat i JuriFast prowadzone przez Stowarzyszenie Rad Stanu i Naczelnych Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej ⁽⁴⁾, baza JURE (Jurisdiction Recognition Enforcement) prowadzona przez Komisję Europejską ⁽⁵⁾, baza EUR-Lex oraz baza orzecznictwa prowadzona przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej ⁽⁶⁾.
8. Narzędzia te – używane i popierane – pokazują, jak bardzo takie bazy danych są potrzebne, niemniej z doświadczenia wynika, że przeszukiwanie ich jest często skomplikowane i mało funkcjonalne.
9. W swojej analizie ⁽⁷⁾ grupa zadaniowa Grupy Roboczej ds. e-Prawa wykazała dobitnie, że oprócz wielojęzyczności problemem jest najczęściej niejednorodność sygnatur orzecznictwa. Na szczeblu krajowym istnieją różne systemy numeracyjne: niektóre z nich są tworzone przez sądy, inne zależą od sprzedawcy. Bazy służące do przeszukiwania orzecznictwa różnych państw członkowskich (bazy wymienione wcześniej to zaledwie ich skromna część) korzystają czasem z własnego systemu numeracyjnego, a czasem przejmują numerację krajową (lub kilka jej systemów). Stąd wyszukiwanie orzecznictwa i przywoływanie go

⁽¹⁾ Dz.U. C 75 z 31.3.2009, s. 1.

⁽²⁾ 2007/2027(INI).

⁽³⁾ <http://www.network-presidents.eu/>

⁽⁴⁾ <http://www.juradmin.eu/>

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/civiljustice/jure/search_en.cfm

⁽⁶⁾ <http://infportal.fra.europa.eu/>

⁽⁷⁾ 12907/1/09.

w kontekście transgranicznym okazuje się bardzo złożone: sygnatury pochodzące z jednej bazy mogą nie przystawać do sygnatur z innych baz.

10. Wspomniana analiza pokazała, że analogiczne problemy dotyczą metadanych, które służą do opisywania orzecznictwa. Ponieważ niemal każda krajowa i europejska baza danych ma własne nazewnictwo i własny schemat metadanych, transgraniczne wyszukiwanie orzecznictwa jest dla sędziów, prawników praktyków i obywateli mało owocne i bardzo uciążliwe.

III. MOŻLIWE ROZWIĄZANIA

11. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, zasadą decentralizacji (zatwierdzoną w planie działania dotyczącym europejskiej e-sprawiedliwości) oraz zasadami europejskiej strategii interoperacyjności nie powinna istnieć na szczeblu europejskim żadna centralna baza krajowego orzecznictwa. Co więcej, konkretne potrzeby użytkowników w konkretnych dziedzinach prawa powodują, że konieczne są różne – czy to publiczne, czy to komercyjne – bazy danych oferujące różne funkcje.
12. Aby dalszy rozwój europejskich baz orzecznictwa był łatwiejszy i aby prawnicy praktycy i obywatele mogli z nich prościej korzystać, niezbędny wydaje się wspólny system numerowania i przywoływania orzecznictwa oraz system metadanych. Taki wspólny standard byłby zgodny z zasadami wymienionymi w poprzednim punkcie.
13. Do oznaczania decyzji sądowych powinna służyć znormalizowana sygnatura: rozpoznawalna, czytelna i zrozumiała dla ludzi i dla komputerów oraz zgodna ze standardami technicznymi. Równocześnie pożądanym jest, żeby równoległe do standardu europejskiego mogły działać krajowe systemy numerowania orzecznictwa, choć byłoby dobrze, gdyby chętne państwa stosowały standard europejski jako jedyny standard krajowy.
14. Ponieważ sądy i stosowane przez nie aplikacje informatyczne są różnie zorganizowane nie tylko w poszczególnych państwach członkowskich, ale nawet w obrębie jednego państwa, powinna istnieć możliwość wdrożenia systemu sygnatur i metadanych indywidualnie w każdym sądzie.
15. Zgodnie z przywołanymi zasadami proporcjonalności i decentralizacji decyzje o przyłączeniu sądów i trybunałów do takiego systemu sygnatur i metadanych powinny zapadać na szczeblu krajowym.
16. Ponieważ wdrożenie i stosowanie systemu sygnatur i metadanych orzecznictwa zależy w dużej mierze od akceptacji sądów i rządów państw członkowskich, zalecenie to skonsultowano z Siecią Prezesów Sądów Najwyższych Unii Europejskiej, Stowarzyszeniem Rad Stanu i Naczelnych

Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej, Europejską Siecią Rad Sądownictwa, inicjatywą LEX, grupą CEN/Metalex, centrum Semic.EU, Komisją Europejską, Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Urzędem Publikacji Unii Europejskiej.

17. System numeracyjny i system metadanych powinien zostać rozpropagowany wśród obywateli i prawników praktyków. Ponadto aby ułatwić znalezienie decyzji sądowych opatrzonej sygnaturą i metadanymi zgodnie z instrukcjami podanymi w załączniku, powinna istnieć możliwość wyszukania takich decyzji (po sygnaturze i uzgodnionych metadanych) przez wspólny interfejs. Powinien on mieć zdecentralizowaną strukturę i swoje miejsce w europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”. Wspólny interfejs wyszukiwarki zwiększa co prawda użyteczność systemu sygnatur i metadanych, ale wprowadzenie omawianej sygnatury i metadanych na szczeblu krajowym nie powinno od niego zależeć.
18. Interfejs ten powinien nie tylko móc łączyć się z publicznymi witrynami, ale też z innymi stronami z orzecznictwem (np. zawierającymi jego streszczenia czy tłumaczenia).

IV. WNIOSKI

19. Państwa członkowskie proszone są o dobrowolne wprowadzenie – na szczeblu krajowym – europejskiej sygnatury orzecznictwa (zwanej dalej „sygnaturą ECLI”) i minimalnego zestawu jego znormalizowanych metadanych.
20. Do państw członkowskich, które postanowią wprowadzić sygnaturę ECLI i minimalny zestaw znormalizowanych metadanych orzecznictwa, kierowane są następujące zalecenia:
 - a) sygnaturę ECLI (tworzoną według instrukcji przedstawionych w § 1 załącznika) należy nadawać wszystkim decyzjom wydanym przez krajowe sądy i trybunały;
 - b) wszystkie decyzje sądów i trybunałów ogłaszane w witrynach publicznych powinny być opatrywane przez państwa członkowskie minimalnym zestawem metadanych (opisanym w § 2 załącznika);
 - c) państwa członkowskie powinny wyznaczyć krajowego koordynatora ECLI (zgodnie z § 3.1 załącznika);
 - d) w systemie europejskich sygnatur orzecznictwa powinien uczestniczyć Trybunał Sprawiedliwości UE;
 - e) Komisja Europejska powinna na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” stworzyć stronę ECLI (zgodnie z § 4 załącznika);

- f) Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny w ścisłej współpracy stworzyć skomunikowaną wyszukiwarkę sygnatur i metadanych (zgodnie z § 5 załącznika);
- g) informacje o sygnaturze ECLI, odnośnej stronie internetowej i interfejsie wyszukiwarki państwa członkowskie i ich sądy powinny rozpowszechnić za pośrednictwem swoich krajowych witryn i publikacji, nawet jeżeli dane państwo nie wprowadziło sygnatury ECLI;
- h) oprócz państw członkowskich również państwa kandydujące i państwa-strony konwencji z Lugano ⁽¹⁾ zachęca się do wdrożenia systemu ECLI; oraz
- i) państwa członkowskie powinny co roku zdawać Radzie relację z postępów we wdrażaniu sygnatury ECLI i metadanych orzecznictwa.

⁽¹⁾ Islandia, Norwegia i Szwajcaria.

ZAŁĄCZNIK

1. Format europejskiej sygnatury orzecznictwa (European Case Law Identifier)

1. Europejska sygnatura orzecznictwa (sygnatura ECLI) musi zawierać pięć elementów składowych w następującej kolejności:

- a) skrót „ECLI”;
- b) kod państwa wskazujący państwo, w którego jurysdykcji zapadła dana decyzja sądowa:
 - (i) państwa członkowskie i państwa kandydujące oznaczają się kodami podanymi w międzyinstytucjonalnym przewodniku redakcyjnym ⁽¹⁾;
 - (ii) inne państwa oznaczają się kodem ISO 3166 alpha-2;
 - (iii) Unia Europejska ma kod „UE”;
 - (iv) kod organizacji międzynarodowych ustala Komisja Europejska, uwzględniając już stosowane przez europejskie instytucje kody zaczynające się na „X”;
- c) skrót oznaczający sąd lub trybunał (dalej „kod sądu”). Kod sądu:
 - (i) musi składać się co najmniej z jednego znaku, a co najwyżej z siedmiu;
 - (ii) musi zaczynać się literą, choć może dalej zawierać cyfry;
 - (iii) powinien być tak wybrany, by był logiczny dla osób znających strukturę wymiaru sprawiedliwości w danym państwie;
 - (iv) musi zawierać przynajmniej skróconą nazwę sądu lub trybunału, choć może też dodatkowo wskazywać jego izbę lub wydział (zwłaszcza gdy przywołując określoną decyzję, w krajowej praktyce powszechnie używa się nazwy izby czy wydziału);
 - (v) nie powinien określać typu dokumentu;
 - (vi) musi być stworzony odpowiednio do § 5 pkt 1;
 - (vii) mający postać „XX” jest zarezerwowany dla decyzji sądów i trybunałów niefigurujących na listach, które układają krajowi koordynatorzy ECLI poszczególnych państw członkowskich (§ 3.1 pkt 2 lit. a)), w tym dla decyzji innych państw czy sądów międzynarodowych niedysponujących (jeszcze) sygnaturą ECLI odpowiadającą państwu, w którym mieści się odnośny sąd;
- d) rok wydania decyzji składający się z czterech cyfr;
- e) niepowtarzalną liczbę porządkową (tzn. liczba ta może być przypisana tylko jednej decyzji wydanej w danym roku przez dany sąd). Liczba ta może składać się maksymalnie z 25 znaków. Poza kropkami („.”) nie może ona zawierać żadnych innych znaków interpunkcyjnych.

2. Poszczególne elementy składowe oddziela się dwukropkiem („.”).

3. Sygnatura ECLI nie może zawierać żadnych spacji ani znaków interpunkcyjnych (oprócz wymienionych w pkt 1 lit. e) oraz w pkt 2) – ani wewnątrz elementów składowych, ani między nimi.

4. W poszczególnych elementach składowych mogą występować jedynie łańciskie znaki alfanumeryczne.

5. Litery w elementach opisanych w pkt 1 lit. a), b), c) i e) powinny być literami wielkimi, a w każdym razie użycie małych i wielkich liter nie może powodować różnicy w sygnaturze.

6. Aby sygnatura ECLI pozostała funkcjonalna i czytelna, nie może zawierać żadnych innych elementów składowych.

7. Przestrzeń nazw (*namespace*) ECLI musi zostać zarejestrowana na stronie <https://e-justice.europa.eu/ecli>

2. Metadane

1. Aby orzecznictwo było łatwiejsze do zrozumienia i odszukania, należy każdemu dokumentowi zawierającemu decyzję sądową przypisać zestaw metadanych opisanych w niniejszym paragrafie. Metadane należy opisać według standardów organizacji Dublin Core Metadata Initiative, tak jak to przedstawiono w niniejszym paragrafie.

⁽¹⁾ <http://publications.europa.eu/code/pl/pl-370100.htm>

2. Każdy elektroniczny dokument *instance* przedstawiający decyzję sądową musi (jeżeli ma być wyszukany przez interfejs opisany w § 5) mieć następujące metadane:

a) `dcterms: identifier`

Adres URL, pod którym można znaleźć dany elektroniczny dokument *instance* lub informacje o nim. Może mieć postać *resolvera* sieciowego wraz z sygnaturą ECLI lub jakiegokolwiek innego URL.

b) `dcterms: isVersionOf`

Element ten musi mieć postać sygnatury ECLI, tak jak opisano w § 1.

c) `dcterms: creator`

Pełna nazwa sądu. Może być dołączona nazwa izby lub wydziału.

d) `dcterms: coverage`

(i) Państwo, w którym ma siedzibę sąd lub trybunał.

(ii) Można tu podać też część państwa (federalnego), by określić właściwość terytorialną.

e) `dcterms: date`

Data wydania decyzji podana zgodnie z ISO 8601.

f) `dcterms: language`

(i) Język należy podać w postaci skrótowej, zgodnie z międzynarodowym przewodnikiem redakcyjnym. Jeżeli dany język nie figuruje w przewodniku, należy posłużyć się kodem ISO 639.

(ii) Język to nie(koniecznie) język, w którym pierwotnie ogłoszono decyzję, ale (najważniejszy) język danego elektronicznego dokumentu *instance*.

g) `determs: publisher`

Organizacja (komercyjna lub publiczna), która zamieściła dany elektroniczny dokument *instance*.

h) `dcterms: accessRights`

Pole to musi zawierać jedną z dwóch następujących wartości: „public” lub „private”. Wartość „public” oznacza, że dany URL musi być ogólnodostępny, w przeciwnym razie należy użyć wartości „private” (bez względu na to, czy niepubliczny charakter dostępu wynika ze względów komercyjnych czy innych).

i) `dcterms: type`

W tym polu mogą się znaleźć informacje o rodzaju wydanej decyzji, zależnie od katalogu rodzajów dokumentów. Domyślnie pojawia się „judicial decision”, by odróżnić dokument od innych rodzajów dokumentów.

3. Każdy elektroniczny dokument *instance* przedstawiający decyzję sądową może także mieć następujące metadane:

a) `dcterms: title`

Pole to nie może powielać informacji z innych pól. Najlepiej użyć tu nazw stron lub alias – zależnie od praktyki krajowej i przepisów o ochronie danych.

b) `dcterms: subject`

W polu tym określa się dziedzinę prawa. Należy tu umieścić co najmniej jedną wartość z katalogu zawierającego oznaczenia na prawo cywilne, handlowe, rodzinne, upadłościowe, prywatne międzynarodowe, karne, unijne, administracyjne, podatkowe, publiczne międzynarodowe oraz konstytucyjne. Można tu też wstawić bardziej szczegółowy opis dziedziny prawa.

c) `dcterms: abstract`

Pole to zawiera abstrakt lub streszczenie sprawy – nie opis ani klasyfikację czy interpretację.

d) `dcterms: description`

Pole to zawiera elementy opisowe (czy to w formie słów kluczowych, czy haseł).

e) `dcterms: contributor`

Nazwiska sędziów, rzecznika generalnego lub innych zaangażowanych pracowników.

f) dcterms: issued

Data publikacji danego elektronicznego dokumentu *instance* przedstawiającego decyzję sądową. Data musi być podana zgodnie z ISO 8601.

g) dcterms: references.

(i) Odniesienia do innych dokumentów (prawnych):

- 1) jeżeli odniesienia odsyłają do innych decyzji krajowych, należy użyć sygnatury ECLI (o ile przywołany dokument ją ma) albo odniesień o innej postaci;
- 2) jeżeli odniesienia dotyczą aktów prawnych UE, należy użyć numeru CELEX;
- 3) jeżeli odniesienia odsyłają do krajowych aktów prawnych, decyzji niemających własnej sygnatury ECLI czy do opracowań akademickich, należy użyć dostępnego URL lub innego systemu identyfikacyjnego;

h) dcterms: isReplacedBy

Raz nadana sygnatura ECLI musi być konsekwentnie stosowana. Niemniej nie da się uniknąć zmiany numeru, gdyż np. pojawiają się błędy administracyjne lub sygnaturę ECLI nadaje się decyzjom, które poprzednio nosiły kod sądu „XX” (zgodnie z § 1 lit. c) ppkt vii). W razie takiej zmiany numeru, należy w tym polu umieścić nową sygnaturę ECLI. Nie wolno tu zapisywać informacji innego rodzaju.

4. Wszystkie opisane w tym paragrafie metadane, które nie mają ustalonego formatu lub nie są oparte na jakimś systemie, muszą mieć podany atrybut języka.

3. Realizacja na szczeblu krajowym

3.1. Krajowy koordynator ECLI

1. Każde państwo członkowskie, które stosuje sygnatury ECLI, musi wyznaczyć jako koordynatora instytucję rządową lub sądowniczą. Każde państwo może wyznaczyć tylko jednego koordynatora ECLI.
2. Krajowy koordynator ECLI odpowiada za:
 - a) listę sądów i trybunałów, które mogą mieć przypisany kod (o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. c) oraz § 2 pkt 2 lit. c));
 - b) katalog rodzajów dokumentów (o którym mowa w § 2 pkt 2 lit. i)).
3. Krajowy koordynator ECLI powinien na stronie internetowej ECLI (o której mowa w § 4) opublikować opis układu numeru porządkowego.

Jak dalece to możliwe, należy w sygnaturze ECLI zastosować istniejące krajowe systemy numeracji orzecznictwa. Należy przy tym jednak przestrzegać zasad opisanych w § 1.

3.2. Wdrożenie

1. Wdrożenie sygnatur ECLI na szczeblu krajowym leży w gestii samych państw bez względu na ewentualne europejskie dofinansowanie.
2. Sądy i trybunały usytuowane w tym samym państwie mogą przyłączać się do systemu ECLI w różnym czasie.
3. Sygnaturę ECLI należy dla łatwej orientacji stosować także w fizycznych egzemplarzach decyzji.
4. Sygnaturę ECLI należy nadawać wszystkim wydanym decyzjom, nie tylko decyzjom ogłoszonym na sądowych stronach internetowych.
5. Sygnaturę ECLI można nadawać decyzjom archiwalnym.
6. Na szczeblu krajowym przydzielaniem sygnatur ECLI powinna zawiadywać osobna struktura organizacyjna, zgodnie z zaleceniami europejskiej strategii interoperacyjności.

4. Strona internetowa ECLI

1. Należy utworzyć internetową stronę ECLI na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”.
2. Na stronie tej powinny się znaleźć:

- a) informacje o formacie i stosowaniu sygnatury ECLI. Jeżeli chodzi o format, na stronie należy zamieścić:
 - (i) zasady jego tworzenia, opisane w § 1;
 - (ii) listę (lub łącze do listy) skrótów oznaczających uczestniczące państwa;
 - (iii) krajowe listy skrótów oznaczających uczestniczące sądy i trybunały. Nazwy sądów należy przetłumaczyć na wszystkie języki (zgodnie z wielojęzycznym tezaurem nazw organizacji powstałym do użytku w portalu „e-Sprawiedliwość”) i podać hiperłącza do opisów sądów ewentualnie dostępnych na portalu „e-Sprawiedliwość”;
 - (iv) zasady tworzenia krajowych numerów porządkowych (jeżeli są dostępne);
 - (v) informacje techniczne;
- b) informacje o dostępności metadanych (opisanych w § 2);
- c) informacje o krajowych koordynatorach ECLI: ich roli i zadaniach, oraz ich dane teleadresowe w każdym państwie;
- d) przejście do wspólnego interfejsu wyszukiwarki (opisanego w § 5), gdy tylko będzie on do dyspozycji.

5. Interfejs wyszukiwarki ECLI

1. Powinien istnieć wspólny interfejs służący do przeszukiwania orzecznictwa krajowego według sygnatur ECLI i (niektórych) metadanych określonych w § 2. Wprowadzenie sygnatur ECLI i wspólnego zestawu metadanych nie zależy od tego, czy wyszukiwarka już będzie do dyspozycji.
2. Zgodnie z planem działania dotyczącym europejskiej e-sprawiedliwości interfejs powinien mieć zdecentralizowaną strukturę: nie należy tworzyć bazy danych na szczeblu europejskim; zapewnić należy tylko możliwość przeszukiwania skomunikowanych baz i stron krajowych.
3. Za techniczne działanie interfejsu wyszukiwarki odpowiada Komisja Europejska.
4. Do interfejsu wyszukiwarki ECLI użytkownicy końcowi mają mieć dostęp ze strony ECLI, choć nie musi on być technicznym komponentem tej strony.
5. Komisja Europejska musi udostępnić dobrze opisany interfejs pozwalający podłączać aplikacje sieciowe do interfejsu wyszukiwarki. Musi także udostępnić krajowym koordynatorom ECLI mechanizm do aktualizowania ich list sądów i trybunałów i do publikowania informacji o formacie(-tach) stosowanych liczb porządkowych.
6. Na wypadek nadużyć lub niegodziwego postępowania Komisja zastrzega sobie prawo, by odmówić placówce podłączenia do interfejsu wyszukiwarki.
7. Resolver musi działać pod adresem <https://e-justice.europa.eu/ecli/>, tzn. gdy po tym adresie wpisze się sygnaturę ECLI, wyświetlą się dane skojarzone przez interfejs wyszukiwarki z tą sygnaturą.

6. ECLI w UE

1. Z ramienia UE koordynatorem ECLI jest Trybunał Sprawiedliwości.
 2. W odpowiednich przypadkach należy w załączniku „państwo” lub „państwo członkowskie” odczytywać jako „UE”.
-